

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การขับเคลื่อนการท่องเที่ยวคุณภาพ
ในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีน

จัดทำโดย นางสาวนิโลบล พิมพ์ดี
รหัส 15024

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 15 ปี 2567
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
ลิขสิทธิ์ของกระทรวงการต่างประเทศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การขับเคลื่อนการท่องเที่ยวคุณภาพ
ในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีน

จัดทำโดย นางสาวนิโลบล พิมพ์ดี
รหัส 15024

หลักสูตรนักรับราชการทูต รุ่นที่ 15 ปี 2567
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูตของกระทรวงการต่างประเทศ

ลงชื่อ.....

(รองศาสตราจารย์ ดร. กฤตินี ณัฐวุฒิสิริทธิ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(เอกอัครราชทูต วิมล คิตชอบ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(เอกอัครราชทูต เจษฎา กตเวทิน)

อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ในโลกปัจจุบันที่ การเมือง การทูต และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มีความซับซ้อนมากขึ้น การท่องเที่ยวคุณภาพจึงเป็นส่วนหนึ่งของซอฟต์แวร์ที่ได้กลายเป็นเครื่องมืออันทรงพลังในการสร้างความเข้าใจและความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีน และในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ไทยได้เผชิญกับการเติบโตอย่างก้าวกระโดดของนักท่องเที่ยวจีน ซึ่งได้กลายเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวหลักที่สร้างรายได้มหาศาลให้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย ถึงแม้ว่าการเติบโตนี้จะนำมาซึ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ แต่ก็มาพร้อมกับความท้าทายที่สำคัญหลายประการ ทั้งในด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ผลกระทบของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นต่อชุมชนท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม ปัญหาด้านความปลอดภัย และการเกิดขึ้นของธุรกิจทัวร์ศูนย์เหรียญ ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพการท่องเที่ยวและความยั่งยืนของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยในระยะยาว แต่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องแก้ไขปัญหาคriticalที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพ ดังนั้น การศึกษาเรื่อง การขับเคลื่อนการท่องเที่ยวคุณภาพในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีน จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเด็นที่ควรปรับปรุง แก้ไข และรับมือเมื่อมีจำนวนนักท่องเที่ยวจีนกลับมาสูงเท่ากับหรือมากกว่าก่อนช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีน ต่อชุมชนท้องถิ่นไทย และต่อตัวนักท่องเที่ยวเอง

จากการศึกษา ติดตาม และวิเคราะห์ข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรม แนวโน้ม และสถิติของนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางมาไทย จึงสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวคุณภาพไม่เพียงแต่เป็นซอฟต์แวร์ที่แข็งแกร่งแต่ยังเป็นกลยุทธ์ทางเศรษฐกิจและเครื่องมือทางการทูตที่มีอำนาจในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทยกับจีนในระยะยาว รายงานการศึกษานี้จึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่หน่วยงานไทยสามารถนำไปขับเคลื่อนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบและยั่งยืน มีการบริหารจัดการผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ มีการยกระดับความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวด้วยการป้องกันและปราบปราม มีความพยายามในการแก้ไขปัญหาธุรกิจทัวร์ศูนย์เหรียญ และมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและทักษะของบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย

โดยสรุป ผู้เขียนได้นำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อแก้ไขประเด็นปัญหาหลัก ๆ ที่กล่าวถึง และพัฒนาการท่องเที่ยวไทยให้มีคุณภาพและอย่างยั่งยืนซึ่งจะช่วยยกระดับความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นการจัดการกับความท้าทายที่เกิดขึ้นจากการเติบโตของนักท่องเที่ยวจีน และการสร้างสมดุลระหว่างการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม สังคม และสิ่งแวดล้อม

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 15 ประจำปี 2567 ซึ่งสำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดีด้วยความกรุณาจากคณะอาจารย์ที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ อันประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร. กฤตินี ณัฐวุฒิสวัสดิ์ เอกอัครราชทูต วิมล คิดชอบ และ เอกอัครราชทูต เจษฎา กตเวทิน ซึ่งคณะอาจารย์ได้ให้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำในการจัดทำรายงาน การศึกษานี้อย่างดียิ่ง ผู้เขียนขอขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชาสองท่าน คือ นายฉัตรชัย วิริยเวชกุล เอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง และ นางสาวศศรัภี ศะศิวิณิช กงสุลใหญ่ ณ เมืองเชียงใหม่ ที่กรุณาให้โอกาสและ สนับสนุนให้ผู้เขียนเข้ารับการอบรมในหลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 15 ปี 2567 และที่สำคัญ ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานที่สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองเชียงใหม่ ที่ช่วยปฏิบัติภารกิจแทนระหว่างที่ ผู้เขียนเข้าอบรม

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ ผู้บริหาร และ เจ้าหน้าที่ของสถาบันฯ ที่ให้การดูแลและอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีตลอดช่วงการอบรม รวมทั้ง เพื่อนร่วมรุ่นนักบริหารการทูตรุ่นที่ 15 ประจำปี 2567 สำหรับมิตรภาพ กำลังใจ และการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ระหว่างกัน

ท้ายสุดนี้ ขอขอบคุณครอบครัว โดยเฉพาะนายวิเชียร พิงโค สามี ที่คอยดูแลเอาใจใส่และ ให้การสนับสนุนการทำงานอย่างเต็มที่มาโดยตลอด และเด็กชายณชพล มังสา ลูกชาย ที่เป็นกำลังใจ สำคัญเสมอมา จนงานสำเร็จลุล่วงด้วยดี

นิโลบล พิมพ์ดี

กันยายน 2567

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ภูมิหลัง และความสำคัญของหัวข้อที่จะศึกษา	1
1.2 การวิเคราะห์ความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ	6
บทที่ 2 การวิเคราะห์ประเด็นศึกษาและผลการศึกษา	8
2.1 การกำหนดประเด็นศึกษา	8
2.2 การวิเคราะห์ประเด็นศึกษา	8
2.3 สรุปผลการศึกษา	18
บทที่ 3 ข้อเสนอ	21
3.1 ข้อเสนอเชิงนโยบาย	21
3.2 ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ	22
บรรณานุกรม	31
ประวัติผู้เขียน	34

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	จำนวนชาวจีนที่เดินทางมาไทย ระหว่างปี 2557-2567	11
------------	--	----

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	องค์ประกอบหลักของวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2579	3
ภาพที่ 2	Most popular destinations for travelers from mainland China for 2024 vs 2023	10

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลัง และความสำคัญของหัวข้อที่จะศึกษา

นโยบาย zero-COVID ของรัฐบาลกลางจีนส่งผลให้ชาวจีนไม่สามารถเดินทางออกนอกประเทศได้ และคนต่างชาติก็เข้าจีนได้ยากเช่นเดียวกัน ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา รัฐบาลกลางจีนหันมาส่งเสริมการฟื้นฟูอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศมากยิ่งขึ้น ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางไปต่างประเทศรวมถึงไทย ยังไม่กลับมาเทียบเท่ากับช่วงก่อนการแพร่ระบาดของโรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนาหรือโควิด-19 ดังนั้น ไทยจึงจำเป็นต้องมองหาช่องทางเพื่อกลับเข้าไปอยู่ในจอร์แดนของ คนจีนและดึงดูดนักท่องเที่ยวจีนให้กลับมาสนใจที่จะเดินทางไปเที่ยวไทยมากขึ้นอีกครั้ง

การผลักดันให้สาธารณชนจีนเดินทางมาท่องเที่ยว ใช้บริการทางการแพทย์ เข้ารับ การศึกษาในหลักสูตรต่าง ๆ หรือดำเนินธุรกิจในประเทศไทย เป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและ สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างมหาศาลของไทยทั้งทางตรงและทางอ้อม ไทยจึงต้องรักษาตลาด การท่องเที่ยวของกลุ่มคนจีน ซึ่งเป็นแหล่งรายได้สำคัญอันดับต้นของไทย อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ไทย ประสงค์จะให้จำนวนนักท่องเที่ยวจีนกลับมาสูงเท่ากับหรือมากกว่าก่อนช่วงการแพร่ระบาดของ โรคโควิด-19 ก็ตาม แต่ยังมีประเด็นที่ควรกล่าวถึง (address) พร้อมทั้งปรับปรุงและแก้ไข เพื่อไม่ให้ ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีน ต่อชุมชนท้องถิ่นไทย และต่อนักท่องเที่ยวชาวจีนเอง โดยสามารถแบ่งเป็นปัญหาหลัก ๆ 5 ประเด็น ได้ดังนี้

1) มารยาทและพฤติกรรม อาทิ การไม่รักษามารยาทในระหว่างการเยี่ยมชมสถานที่ทาง ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม การสนทนาเสียงดัง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมและมารยาท อาจนำไปสู่การเข้าใจผิดหรือความไม่พอใจระหว่างนักท่องเที่ยวจีนกับคนไทย การทิ้งขยะไม่เป็นที่ การใช้สถานที่ทั่วไปเป็นสุขาสาธารณะ

2) จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น อาทิ ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวจีนจำนวนมาก อาจทำให้สถานที่ท่องเที่ยวมีความแออัดและการบริการไม่เพียงพอ สถานที่ท่องเที่ยวเกิดความเสื่อมโทรม หรือเสียหาย นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวจีนส่วนใหญ่ไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ดี และใน บางสถานที่ ภาษาอังกฤษอาจไม่เพียงพอในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวจีน

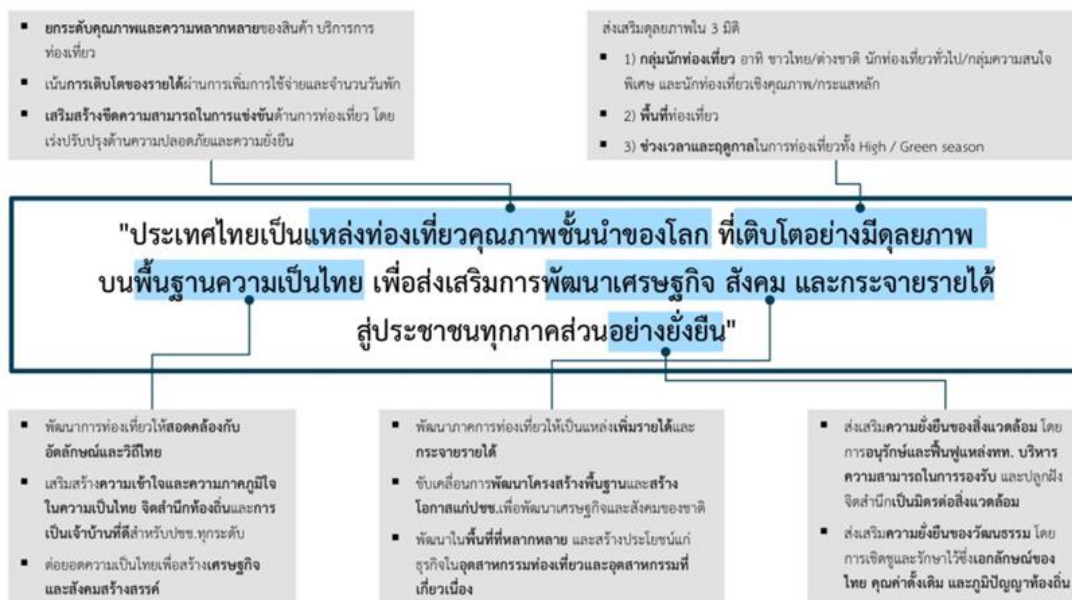
3) ผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม อาทิ นักท่องเที่ยวจำนวนมากทำให้มีปริมาณขยะมากขึ้นด้วยเช่นกัน ส่งผลให้เกิดมลพิษในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ การจราจรติดขัดรวมทั้งการไม่เข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่นอาจนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างนักท่องเที่ยวกับชุมชนท้องถิ่น

4) ความปลอดภัย อาทิ การหลอกลวง การลักทรัพย์ การเกิดอุบัติเหตุเนื่องจากความไม่คุ้นเคยกับระบบการจราจรและการคมนาคมในไทย

5) ทรัพย์สินเสียหาย¹ อาทิ การเกิดขึ้นของธุรกิจโดยชาวจีนราคาต่ำเพื่อตอบรับและสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวจีนเอง อาจทำให้ธุรกิจท้องถิ่นไม่ได้รับการสนับสนุนจากนักท่องเที่ยวจีนและไม่มีการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น

ตามรายงานวิสัยทัศน์การท่องเที่ยว พ.ศ. 2579 ของสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ระบุว่า “ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลกที่เติบโตอย่างมีคุณภาพบนพื้นฐานความเป็นไทย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน” โดยมีแนวคิดหลักในการพัฒนาตามองค์ประกอบ 5 ประการ ได้แก่ (1) ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำของโลก (2) การเติบโตอย่างมีคุณภาพ (3) การเติบโตบนพื้นฐานความเป็นไทย (4) การส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วน และ (5) การพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังสรุปตามภาพประกอบต่อไปนี้

¹ คณะนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทยโดยซื้อโปรแกรมท่องเที่ยวจากบริษัทนำเที่ยวในประเทศตนเองในราคาที่ต่ำกว่าต้นทุนจากนั้นบริษัทนำเที่ยวจะส่งคณะนักท่องเที่ยวมาให้บริษัทนำเที่ยวในประเทศไทยโดยที่ไม่ต้องจ่ายค่าธรรมเนียมการนำเที่ยว (https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=53040&filename=index)

ภาพที่ 1 องค์ประกอบหลักของวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2579

ที่มา รายงานวิสัยทัศน์การท่องเที่ยว พ.ศ. 2579 สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

การศึกษานี้จึงมุ่งศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาหลัก ๆ 5 ประเด็น ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกลไกซอฟต์แวร์เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีน โดยมีบทบาทสำคัญหลายประการ ได้แก่ (1) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม การท่องเที่ยวคุณภาพเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับวัฒนธรรมของอีกประเทศอย่างลึกซึ้ง ส่งผลให้เกิดความเข้าใจและชื่นชมในวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน (2) สร้างภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศ การนำเสนอประสบการณ์การท่องเที่ยวที่มีคุณภาพช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับประเทศทั้งในด้านความสวยงามทางธรรมชาติ ความมีน้ำใจของผู้คน และความพร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยว (3) ส่งเสริมความสัมพันธ์ระดับประชาชน การท่องเที่ยวคุณภาพเปิดโอกาสให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชนของทั้งสองประเทศ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้าง ความเข้าใจและมิตรภาพที่ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น (4) กระตุ้นเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวที่มีคุณภาพจะช่วยสร้างรายได้และกระจายผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจสู่ชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในฐานะประเทศที่มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน และ (5) ส่งเสริมนโยบายต่างประเทศ การพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพสะท้อนถึงนโยบายต่างประเทศที่เน้นความร่วมมือและการพัฒนาร่วมกัน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความน่าเชื่อถือในเวทีระหว่างประเทศ ในกรณีนี้ ผู้เขียนจะนำเสนอความหมายและความสำคัญของการท่องเที่ยวคุณภาพและซอฟต์แวร์เบื้องต้นเพื่อเป็นกรอบความเข้าใจและการศึกษา ดังนี้

ก. ความหมายและความสำคัญของการท่องเที่ยวคุณภาพ²

“การท่องเที่ยวคุณภาพ คือการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน หมายถึงการท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มเล็กที่มีการจัดการอย่างดีเยี่ยม เพราะสามารถดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวให้มีความดึงดูดใจอย่างไม่เสื่อมคลาย และธุรกิจท่องเที่ยวมีการปรับปรุงคุณภาพให้ได้ผลกำไรอย่างเป็นธรรม โดยมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมเยือนสม่ำเสมออย่างเพียงพอ แต่มีผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดอย่างยั่งยืน” จากบทความ ผลกระทบทางด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยต่อการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) โดยนายภาสกร เหล่าเหล่า วิทยากรชำนาญการพิเศษ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

การท่องเที่ยวคุณภาพเป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สร้างคุณค่าและประสบการณ์ที่มีความหมายให้นักท่องเที่ยว ในขณะที่เดียวกันก็คำนึงถึงผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยในบริบทของความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีน การท่องเที่ยวคุณภาพจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเข้าใจ ความร่วมมือ และมิตรภาพระหว่างประชาชนของทั้งสองประเทศ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาความสัมพันธ์ในระดับที่ลึกซึ้งและยั่งยืนมากขึ้น โดยองค์ประกอบสำคัญของการท่องเที่ยวคุณภาพ มีดังนี้

- ประสบการณ์ที่มีคุณค่า: นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่มีความหมาย ได้เรียนรู้วัฒนธรรม และเข้าใจวิถีชีวิตของท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง
- ความยั่งยืน: การท่องเที่ยวที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจท้องถิ่นในระยะยาว
- การมีส่วนร่วมของชุมชน: ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาและได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว
- คุณภาพของบริการ: การให้บริการที่มีมาตรฐานสูง ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ความปลอดภัย: การรับประกันความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในทุกด้าน

นอกจากนี้ การท่องเที่ยวคุณภาพยังมีความสำคัญในหลายมิติ อาทิ (1) การยกระดับภาพลักษณ์ของประเทศ โดยสามารถสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับประเทศในฐานะจุดหมายปลายทาง การท่องเที่ยวคุณภาพ (2) การพัฒนาเศรษฐกิจ โดยสามารถสร้างรายได้เพิ่มมากขึ้นและกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่นอย่างทั่วถึง (3) การสร้างความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรม โดยเปิดโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างนักท่องเที่ยวกับชุมชนท้องถิ่น (4) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม โดยสามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและยังคงรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่น

² นิยามการท่องเที่ยวคุณภาพสรุปจากแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566-2570)

และ (5) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยการส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านภาษาและความเชี่ยวชาญของบุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ข. ความหมายของซอฟต์แวร์³

ซอฟต์แวร์เป็นแนวคิดริเริ่มโดยศาสตราจารย์ Joseph S. Nye Jr. นักรัฐศาสตร์ชาวอเมริกันจากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ในช่วงปี ค.ศ. 1990 โดยให้นิยามความหมายซอฟต์แวร์ว่าเป็นความสามารถของประเทศในการสร้างอิทธิพลและแรงจูงใจให้ประเทศอื่นหรือประชาชนจากประเทศอื่นปฏิบัติตามหรือยอมรับค่านิยมและวัฒนธรรมของตนด้วยความสมัครใจ ไม่ต้องใช้เงินซื้อ ชูเชิญ หรือกำลังบังคับ ทั้งนี้ ซอฟต์แวร์มีองค์ประกอบในแต่ละประเทศแตกต่างกันไป แต่โดยรวมซอฟต์แวร์ครอบคลุมทรัพยากรด้าน (1) วัฒนธรรม อันได้แก่ ประเพณี ศิลปะ การท่องเที่ยว เกม หนังสือ อาหาร ภาพยนตร์ ดนตรี เครื่องแต่งกาย กีฬา และเทศกาล (2) ค่านิยมทางการเมืองที่มีเสรีภาพ เคารพสิทธิมนุษยชน และเป็นประชาธิปไตย และ (3) นโยบายต่างประเทศที่น่าเชื่อถือ เป็นมิตร สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และความร่วมมือระหว่างประเทศได้

ในการนี้ การพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพจึงเป็นเป้าหมายสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในบริบทของความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีน ปัญหาหลัก 5 ประเด็นที่กล่าวถึงข้างต้น อันได้แก่ (1) ความสำคัญของมารยาทและพฤติกรรมต่อการสร้างความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรม (2) ผลกระทบของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นต่อคุณภาพการท่องเที่ยว (3) ความสำคัญของการจัดการผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม (4) บทบาทของความปลอดภัยในการยกระดับประสบการณ์การท่องเที่ยว และ (5) ปัญหาทัวร์ศูนย์เหรียญและผลกระทบต่อการสร้างมูลค่าในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว นั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการยกระดับคุณภาพของการท่องเที่ยว และการแก้ไขปัญหาเหล่านี้จะเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ คุณค่า คุ่มค่า และยั่งยืน โดยจะนำไปสู่การสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่มีความหมาย การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว การส่งเสริมความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรม และการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ซึ่งไม่เพียงแต่จะเป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ยังเป็นซอฟต์แวร์ที่ทรงพลังในการสร้างความเข้าใจและความร่วมมือระหว่างประเทศที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทยกับจีนในระยะยาวต่อไปได้อีกด้วย การทำความเข้าใจและแก้ไขปัญหาเหล่านี้จึงเป็นก้าวสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพที่จะสร้างประโยชน์ให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

³ Joseph S. Nye, Jr., Soft Power: The Means to Success in World Politics, New York: Public Affairs, 2004.

1.2 การวิเคราะห์ความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ

เรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของซอฟต์แวร์ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนสอดรับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ใน 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ (1) แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (02) การต่างประเทศ (พ.ศ. 2566-2580) การส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก (มีสถานะและเกียรติภูมิ) แนวทางการพัฒนา ส่งเสริมเอกลักษณ์ และศิลปวัฒนธรรมไทย เพื่อสร้างความนิยมไทยและอำนาจแบบนุ่มนวล และ (2) แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (05) การท่องเที่ยว (พ.ศ. 2561-2580) ข้อ 3.1 แผนย่อยการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ข้อ 3.2 แผนย่อยการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ และข้อ 3.3 แผนย่อยการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย และร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ข้อ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน

นอกจากนี้ รัฐบาลมีแผนนโยบายของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ซอฟต์แวร์แห่งชาติ ที่ให้การสนับสนุนการสร้างซอฟต์แวร์ของไทยเพื่อยกระดับและพัฒนาความรู้ ความสามารถ และความคิดสร้างสรรค์ของคนไทยให้ต่อยอดเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่หนึ่ง กำหนด 6 เดือนแรก สำหรับการเตรียมการและวางแผน มีการแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง โดยสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนนโยบายซอฟต์แวร์ชั่วคราว โดยมีอำนาจพิจารณาและให้ความเห็นชอบในหลักการของแผนงานหรือโครงการของแต่ละ วัตถุประสงค์เป้าหมาย

ระยะที่สอง กำหนด 18 เดือน สำหรับการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ โดยการพัฒนา และขับเคลื่อนอุตสาหกรรมเป้าหมาย 11 อุตสาหกรรม ได้แก่ ท่องเที่ยว อาหาร ศิลปะ ออกแบบ กีฬา ดนตรี หนังสือ ภาพยนตร์ ละครและซีรีส์ แฟชั่น เพลสตีวัล และเกม และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม (ecosystem)

ระยะที่สาม กำหนดระยะกลางและยาว โดยจะจัดตั้ง Thailand Creative Culture Agency (THACCA) เพื่อเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนนโยบายซอฟต์แวร์ของไทยแบบ เบ็ดเสร็จ เมื่อ พ.ร.บ. THACCA มีผลบังคับใช้ในปีงบประมาณ 2568

ยุทธศาสตร์ชาติข้างต้นเหล่านี้ ล้วนเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการขับเคลื่อนความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศ และโดยเฉพาะในกรณีการศึกษาฉบับนี้ ระหว่างไทยกับจีน ผ่านการพัฒนา การท่องเที่ยวคุณภาพ ซึ่งปัจจุบัน อัตราการท่องเที่ยวจากชาวจีนมาไทยยังไม่กลับมาเทียบเท่ากับ ช่วงก่อนการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยในปี 2562 มีจำนวนนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางมาไทย

ประมาณ 11 ล้านคน ส่วนในปี 2567 มีจำนวนนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางมาไทยประมาณ 4 ล้านคน⁴ อย่างไรก็ตาม จำนวนนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อย ๆ จากการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ของรัฐบาล ก็จะส่งผลต่อปัญหาด้านการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพด้วยเช่นกัน ดังนั้น นอกจากเป้าหมายที่ไทยประสงค์ที่จะเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวให้สูงขึ้น การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพอย่างจริงจังจึงเป็นปัจจัยสำคัญเพื่อเตรียมรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเพิ่มขึ้นด้วยในอนาคต โดยใช้กลยุทธ์สำคัญในการประชาสัมพันธ์ ชักจูง สร้างความตระหนักรู้ และดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวจีนให้รู้จักวัฒนธรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ไทยมากยิ่งขึ้นก่อนที่จะเดินทางมาไทย

⁴ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, สถิติการท่องเที่ยวเที่ยวไทย, [ออนไลน์], 2567, แหล่งที่มา: <https://www.mots.go.th/news/category/758>.

บทที่ 2

การวิเคราะห์ประเด็นศึกษาและผลการศึกษา

2.1 การกำหนดประเด็นศึกษา

- 2.1.1 มารยาทและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวจีนที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ
- 2.1.2 ประเด็นเกี่ยวกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น
- 2.1.3 ผลกระทบที่มีต่อชุมชนท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม
- 2.1.4 ประเด็นด้านความปลอดภัย
- 2.1.5 ศึกษาการเกิดขึ้นของธุรกิจทัวร์ศูนย์เหรียญ

2.2 การวิเคราะห์ประเด็นศึกษา

- 2.2.1 มารยาทและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวจีนที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ

การท่องเที่ยวระหว่างประเทศเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจของไทย ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา นักท่องเที่ยวจากจีนได้กลายเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวหลักที่มาเยือนไทย ด้วยจำนวนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวเติบโตอย่างมาก อย่างไรก็ตาม มารยาทและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวจีนบางส่วนได้ก่อให้เกิดความท้าทายในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและอย่างยั่งยืนในไทย

มีการรายงานพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักท่องเที่ยวจีนบางคนในแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งของไทยในสื่อต่าง ๆ ทั้งในไทยและในจีน โดยเฉพาะเรื่องการรักษาความเคารพต่อวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น เช่น การแต่งกายที่ไม่เหมาะสมในสถานที่ทางศาสนา การสนทนาหรือส่งเสียงดังในสถานที่สาธารณะ การแย่งชิงเพื่อตัดอาหารในร้านอาหารบุฟเฟต์ การใช้สถานที่ทั่วไปเป็นสุขาสาธารณะ และการทิ้งขยะไม่เป็นที่โดยเฉาะของบูหรี ผลกระทบของพฤติกรรมเหล่านี้ไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของชุมชนท้องถิ่น แต่ยังส่งผลกระทบต่อประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวคนอื่น ๆ และภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวอีกด้วย จนรัฐบาลกลางจีนได้ออก “Guidelines on Civilized Travel

Abroad”⁵ ซึ่งเป็นข้อแนะนำแนวทางในการท่องเที่ยวอย่างมีอารยธรรมให้นักท่องเที่ยวจีนเมื่อเดินทางไปต่างประเทศ

สาเหตุของพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอาจมาจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม การขาดข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว และการขาดความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบท้องถิ่น นอกจากนี้ การมาเยือนไทยในลักษณะของทัวร์ศูนย์เหรียญหรือทัวร์ราคาถูกที่มีเวลาจำกัดและมุ่งเน้นไปที่การซื้อของ (shopping) มากกว่าการเรียนรู้วัฒนธรรม อาจทำให้นักท่องเที่ยวขาดข้อมูลและโอกาสในการทำความเข้าใจและเคารพประเพณีท้องถิ่นได้อย่างถูกต้อง ซึ่งพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักท่องเที่ยวจีน ก็มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวไทย โดยเฉพาะในสายตาของนักท่องเที่ยวจากประเทศอื่น ๆ และชุมชนท้องถิ่น หากปัญหานี้ไม่ได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ อาจนำไปสู่การลดลงของคุณภาพการท่องเที่ยวและการทำลายทรัพยากรท้องถิ่นในระยะยาว

2.1.2 ประเด็นเกี่ยวกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น

ไทยเป็นหนึ่งในจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวจากจีนให้ความสนใจมากที่สุดเป็นอันดับต้น ๆ โดยในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา จำนวนของนักท่องเที่ยวจีนที่มาเยือนไทยได้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ประมาณร้อยละ 140 ในช่วงระยะเวลา 6 ปี ก่อนการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ปรากฏการณ์นี้นำมาซึ่งผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ในขณะที่การเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวมีส่วนช่วยเพิ่มรายได้และขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ก็มีความท้าทายที่ตามมาอย่าง overtourism⁶ หรือการท่องเที่ยวที่มากเกินไป กล่าวคือ สภาวะที่มีคนจำนวนมากเกินไป ในสถานที่ท่องเที่ยวแห่งหนึ่งในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่ซับซ้อน ไม่ได้ขึ้นอยู่กับจำนวนนักท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว แต่ต้องพิจารณาผลกระทบในหลายมิติประกอบกัน ทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ปัจจัยเหล่านี้จะเป็นตัวบ่งชี้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวกำลังเพิ่มขึ้นจนถึงระดับที่เป็นปัญหาหรือไม่อย่างไร ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการท่องเที่ยวในระยะยาว ตัวอย่างเช่น กรณีของจังหวัดกระบี่ เมื่อปี 2561 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้มีคำสั่งปิดอ่าวมาหยาในอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เป็นเวลา 4 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน ถึง 30 กันยายน 2561 นอกจากนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2561 เป็นต้นไป

⁵ Megan Willett-Wei, *China Now Has A Lengthy Rulebook Telling its Citizens How To Behave When They Travel Abroad*, [Online], 2013, Available from: <https://www.businessinsider.com/guidelines-on-chinese-tourists-behavior-2013-10>.

⁶ In essence, overtourism is too many people in one place at any given time. While there isn't a definitive figure stipulating the number of visitors allowed, an accumulation of economic, social and environmental factors determine if and how numbers are creeping up. (<https://www.nationalgeographic.com/travel/article/what-is-overtourism>)

จำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเข้าไปเที่ยวในอ่าวมาหยาจะถูกจำกัดไว้ที่ไม่เกิน 2,000 คนต่อวัน⁷ เพื่อพยายามฟื้นฟูระบบนิเวศของอ่าวที่ได้รับเสียหายอย่างรุนแรงจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่มากเกินไป

ภาพที่ 2 Most popular destinations for travelers from mainland China for 2024 vs 2023 ที่มา บทความจากรายงานของบริษัท Sabre เรื่อง China Unleashed⁸

⁷ Pullawat Pitigraisorn, The implication of Maya Bay tourist control measure on the Thai tourism sector, [Online], 2018, Available from: <https://www.scbeic.com/en/detail/product/4639>.

⁸ Sabre, China Unleashed: Sabre reveals key outbound Chinese travel insights for 2024, [Online], 2024, Available from: <https://www.sabre.com/insights/china-unleashed-sabre-reveals-key-outbound-chinese-travel-insights-for-2024/>.

ตารางที่ 1 จำนวนชาวจีนที่เดินทางมาไทย ระหว่างปี 2557-2567⁹

ปี พ.ศ.	จำนวนชาวจีนที่เดินทางมาไทย
2557	4,631,981
2558	7,981,407
2559	8,757,646
2560	9,806,260
2561	10,625,167
2562	11,138,658
2563	1,249,910
2564	13,043
2565	258,662
2566	3,521,095
2567 (ม.ค.-ก.ค.)	4,127,730

การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวจีนกว่าร้อยละ 140 ในระยะเวลาไม่ถึงทศวรรษ นำมาซึ่งรายได้มหาศาลให้กับเศรษฐกิจไทย ทั้งในด้านการใช้จ่ายในโรงแรมที่พัก ร้านอาหาร และการซื้อของในร้านค้าต่าง ๆ ผลกระทบเชิงบวกนี้มีส่วนช่วยส่งเสริมการเติบโตของธุรกิจท้องถิ่นและการสร้างงานในภาคบริการ นอกจากนี้ การเติบโตของนักท่องเที่ยวจีนยังช่วยสนับสนุนการพัฒนาสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อาทิ การขยายสนามบิน การพัฒนาระบบขนส่งมวลชน และการปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยว นักลงทุนจากจีนและประเทศอื่น ๆ ได้มองเห็นศักยภาพของตลาดการท่องเที่ยวไทย ซึ่งทำให้เกิดการลงทุนในภาคธุรกิจต่าง ๆ อาทิ โรงแรม รีสอร์ท และสถานที่ท่องเที่ยวเชิงพาณิชย์ การลงทุนเหล่านี้ไม่เพียงแต่จะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ แต่ยังเป็นการยกระดับมาตรฐานการให้บริการการท่องเที่ยวในประเทศอีกด้วย

อย่างไรก็ดี การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวจีนขนาดนี้ก็นำมาซึ่งความแออัดในแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม เช่น กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดภูเก็ต การกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวในบางแห่งไม่เพียงแต่จะสร้างความไม่สะดวกสบายแก่ตัวนักท่องเที่ยวเอง แต่ยังส่งผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่นที่ต้องรับมือกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่มากเกินไป ความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานจะรองรับได้ และยังส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและ

⁹ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, สถิติการท่องเที่ยวเที่ยวไทย, [ออนไลน์], 2567, แหล่งที่มา:

https://www.mots.go.th/more_news_new.php?cid=411.

สิ่งแวดล้อม อาทิ การเกิดความเสียหายต่อแนวปะการังในทะเล และการใช้น้ำหรือพลังงานในปริมาณที่มากเกินไป

การส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยโดยการยกเว้นการตรวจลงตราให้นักท่องเที่ยวของจีนทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการบริการลดลงเนื่องจากทรัพยากรและแรงงานในภาคบริการมีจำนวนจำกัด การที่สถานที่ท่องเที่ยวและผู้ให้บริการต้องรับมือกับนักท่องเที่ยวจำนวนมากในเวลาเดียวกัน อาจทำให้ประสบการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวคนอื่น ๆ ลดลง อาทิ การต้องเข้าแถวรอคิวเป็นเวลานาน ความไม่สะดวกในการเดินทาง การได้รับบริการที่ไม่ทั่วถึง และการขาดแคลนบุคลากรที่สามารถสื่อสารภาษาจีนได้ นอกจากนี้ การที่แหล่งท่องเที่ยวต้องรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากอาจทำให้สถานที่ท่องเที่ยวเสื่อมสภาพเร็วขึ้นซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวในระยะยาว รวมทั้ง อาจก่อให้เกิดปัญหาทางวัฒนธรรมและสังคมในบางพื้นที่ อาทิ กรณีที่นักท่องเที่ยวไม่เคารพต่อประเพณีท้องถิ่นอาจก่อให้เกิดความไม่พอใจในชุมชนท้องถิ่น บางกรณีอาจนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่น หรือระหว่างนักท่องเที่ยวจากประเทศต่าง ๆ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวไทยในภาพรวม

บริษัทสตาร์ทอัพของฝรั่งเศส ชื่อ Murmuration¹⁰ ซึ่งเป็นบริษัทที่ศึกษาและติดตามผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของการท่องเที่ยวโดยใช้ข้อมูลจากดาวเทียมรายงานว่าร้อยละ 80 ของนักท่องเที่ยวจะเดินทางไปเยือนจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวทั่วโลกเพียงร้อยละ 10 เท่านั้น ซึ่งหมายความว่า จะมีจำนวนคนที่หนาแน่นมากขึ้นในสถานที่ท่องเที่ยวเพียงไม่กี่แห่ง และองค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (United Nations World Tourism Organization: UNWTO) ได้คาดการณ์ว่า ภายในปี 2573 ยอดจำนวนนักท่องเที่ยวทั่วโลกจะเพิ่มขึ้นเป็น 1.8 พันล้านคน จากจำนวน 1.5 พันล้านคน ในปี 2562 ข้อมูลนี้ชี้ให้เห็นถึงความท้าทายของการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวเพียงไม่กี่แห่งและการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยว ซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาความยั่งยืนและความขัดแย้งกับชุมชนท้องถิ่นในอนาคต

2.1.3 การศึกษาผลกระทบที่มีต่อชุมชนท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม

จำนวนนักท่องเที่ยวจีนที่เพิ่มมากขึ้นได้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนท้องถิ่นของไทยในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญต่าง ๆ

นักท่องเที่ยวจีนที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นได้นำมาซึ่งรายได้เข้าสู่ชุมชนท้องถิ่น โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม อาทิ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดภูเก็ต และเมืองพัทยา การที่นักท่องเที่ยวเข้ามาใช้จ่ายในธุรกิจขนาดเล็กอย่างร้านอาหารพื้นเมือง ร้านขายของ

¹⁰ Kate Leahy, What's the problem with overtourism?, [Online], 2023, Available from:

<https://www.nationalgeographic.com/travel/article/what-is-overtourism>.

ที่ระลึก ร้านทำผมทำเล็บ และบริการที่พักรูปแบบโฮมสเตย์ ได้กระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจรวมทั้งได้ช่วยสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนในพื้นที่ นอกจากนี้ เมื่อชุมชนท้องถิ่นได้รับความนิมจากนักท่องเที่ยวก็อาจนำไปสู่การลงทุนของรัฐบาลในการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ดี ถึงแม้ชุมชนท้องถิ่นจะมีรายได้จากนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นบ้างก็ตาม จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอาจส่งผลให้คุณภาพชีวิตของชาวบ้านในชุมชนลดลง อาทิ นักท่องเที่ยวจำนวนมากทำให้มีปริมาณขยะมากขึ้นด้วย ส่งผลให้เกิดมลพิษในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ การจราจรติดขัดหรือหนาแน่นมากขึ้น มีเสียงรบกวนเพิ่มมากขึ้น และมีความแออัดในแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่ท้องถิ่น รวมทั้ง การไม่เข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่นอาจนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างนักท่องเที่ยวกับชุมชนท้องถิ่นและอาจสร้างแรงกดดันที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในชุมชน เช่น การย้ายถิ่นฐานของชาวบ้านเพื่อหลีกเลี่ยงความแออัดหรือการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตที่เคยเป็นอยู่เพื่อรองรับการท่องเที่ยว

ในบางกรณี การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวอาจนำไปสู่การสูญเสียเอกลักษณ์ของชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น อย่างการปรับเปลี่ยนวิธีการขายสินค้าหรือบริการให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวมากขึ้น อาจทำให้วิถีชีวิตดั้งเดิมและสินค้าพื้นเมืองที่แท้จริงสูญหายไป รวมทั้ง การที่ชุมชนต้องปรับตัวอย่างรวดเร็วอาจทำให้ขาดการวางแผนที่ดีหรือเหมาะสมในการรักษาวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นให้ยั่งยืน

นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นและไม่มีคุณภาพอาจนำมาซึ่งแรงกดดันต่อสิ่งแวดล้อมในชุมชนท้องถิ่น ได้แก่ (1) ในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ได้แก่ เกาะ อุทยานแห่งชาติ และพื้นที่ป่า ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยการทำลายแนวปะการัง การทิ้งขยะลงในทะเล และการเหยียบย่ำพืชพรรณที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ ผลกระทบเหล่านี้ไม่เพียงแต่ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม แต่ยังส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่นั้น ๆ (2) การทิ้งขยะไม่เป็นที่ประกอบกับความหนาแน่นของนักท่องเที่ยวในพื้นที่เล็ก ๆ อาจทำให้การจัดการขยะและการรักษาความสะอาดเป็นไปได้ยากขึ้น และ (3) การใช้น้ำและพลังงานในปริมาณที่มากเกินไป นอกจากจะทำให้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดในพื้นที่บางแห่งไม่เพียงพออาจทำให้ระบบนิเวศในพื้นที่เสื่อมโทรมและส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของการท่องเที่ยวในระยะยาว เนื่องจากอาจเกิดการขาดแคลนน้ำหรือพลังงานในชุมชนท้องถิ่นและการเพิ่มขึ้นของปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

2.1.4 ความปลอดภัย

ไทยเป็นจุดหมายปลายทางยอดนิยมสำหรับนักท่องเที่ยวชาวจีนมาช้านาน ด้วยวัฒนธรรมอันเป็นมิตร อาหารรสเลิศ บริการที่น่าประทับใจ และสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงาม อย่างไรก็ตาม ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ประเด็นด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวชาวจีนในไทย

ได้กลายเป็นหัวข้อที่ได้รับความสนใจมากขึ้นเรื่อย ๆ นักท่องเที่ยวจีนที่มาเยือนไทยในบางครั้งต้องเผชิญกับความเสี่ยงด้านความปลอดภัยที่เกิดจากปัจจัยหลายประการ ทั้งอุบัติเหตุบนท้องถนน การโดนหลอกลวงจากรัฐกิจที่ไม่ซื่อสัตย์ หรือการเผชิญกับเหตุการณ์อาชญากรรม ความเสี่ยงเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อประสบการณ์การท่องเที่ยวและภาพลักษณ์ของไทยในสายตานักท่องเที่ยวชาวจีน

หนึ่งในความเสี่ยงที่สำคัญที่สุดสำหรับนักท่องเที่ยวชาวจีนในไทยคือ อุบัติเหตุบนท้องถนน ไทยมีอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนสูงเป็นอันดับต้น ๆ ของโลก¹¹ ซึ่งเป็นผลมาจากสภาพถนนที่ไม่ได้มาตรฐานหรือปลอดภัยในบางพื้นที่ การบังคับใช้กฎหมายจราจรที่หย่อนยาน พฤติกรรมการขับขี่ของผู้ใช้ยานยนต์ และความไม่คุ้นเคยกับกฎจราจรและสภาพถนนของนักท่องเที่ยว

ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวชาวจีนจำนวนมากนิยมเช่ารถจักรยานยนต์เพื่อท่องเที่ยว โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมอย่างจังหวัดภูเก็ตหรือจังหวัดเชียงใหม่ แต่หลายคนไม่มีประสบการณ์ในการขับขี่และไม่คุ้นเคยกับสภาพการจราจรในไทย ทำให้มีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดอุบัติเหตุ

รองลงมา นักท่องเที่ยวชาวจีนมักตกเป็นเป้าหมายของการหลอกลวงและการฉ้อโกง ด้วยการโดนเรียกเก็บค่าบริการเกินจริงจากแท็กซี่หรือบริษัททัวร์ท้องถิ่น การถูกหลอกให้ซื้อสินค้าปลอมหรือด้อยคุณภาพในราคาที่สูง หรือการได้รับบริการที่ไม่ตรงตามที่โฆษณาประชาสัมพันธ์เอาไว้ ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นบ่อยครั้งเนื่องจากอุปสรรคทางภาษาและความไม่คุ้นเคยกับวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักท่องเที่ยวชาวจีนจึงทำให้ตกเป็นเหยื่อได้ง่าย

ถึงแม้ว่าไทยจะนับว่าเป็นประเทศที่ค่อนข้างปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ แต่อาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวก็ยังคงมีอยู่บ้างเป็นครั้งคราว โดยเฉพาะในพื้นที่ท่องเที่ยวยอดนิยมอย่างจังหวัดภูเก็ตหรือจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งอาชญากรรมที่พบบ่อยจะได้แก่การล้วงกระเป๋า และการขโมยทรัพย์สิน หรือการทำร้ายร่างกายในบางกรณี เนื่องจากนักท่องเที่ยวชาวจีนมักตกเป็นเป้าหมายที่ถูกมองว่าเป็นกลุ่มที่มีกำลังซื้อสูง

2.1.5 ศึกษาการเกิดขึ้นของธุรกิจทัวร์ศูนย์เหรียญ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยได้เผชิญกับปรากฏการณ์ที่เรียกว่า "ทัวร์ศูนย์เหรียญ" ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาคการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจของประเทศ ธุรกิจรูปแบบนี้เกิดขึ้นพร้อมกับการเติบโตอย่างรวดเร็วของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เดินทางมาเยือนไทยในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา แม้ว่าจะสร้างรายได้มหาศาลให้กับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย แต่ก็นำมาซึ่งปัญหาและความท้าทายหลายประการที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

¹¹ World Health Organization, Global status report on road safety 2018, [Online], 2018, Available from: <https://www.who.int/publications/i/item/9789241565684>.

ทัวร์ศูนย์เหรียญ คือ รูปแบบการท่องเที่ยวที่เสนอแพ็คเกจการท่องเที่ยวในราคาที่ ถูกมากหรือแทบไม่มีค่าใช้จ่ายให้กับนักท่องเที่ยว ธุรกิจนี้ดำเนินการโดยบริษัททัวร์จีนที่ร่วมมือกับ พันธมิตรในไทย โดยมีรายได้หลักมาจากค่าคอมมิชชั่นจากร้านค้าที่พานักท่องเที่ยวไปซื้อของ ซึ่งมักจะ มีการบังคับซื้อสินค้าหรือบริการเพิ่มเติมระหว่างทริป ด้วยวิธีการที่กล่าวนี้ทำให้บริษัททัวร์สามารถ เสนอราคาที่ต่ำมากได้ ประกอบกับนักท่องเที่ยวจีนจำนวนมากมีแนวโน้มที่จะเลือกใช้บริการ ร้านอาหาร โรงแรมหรือที่พัก และบริษัทท่องเที่ยวที่ดำเนินการโดยชาวจีน เนื่องจากรู้สึกสะดวกและ สบายใจในการสื่อสารและเข้าใจความต้องการของนักท่องเที่ยวจีนได้ดีกว่า บวกกับความต้องการ ท่องเที่ยวต่างประเทศในราคาประหยัดของชาวจีน ช่องว่างทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ที่ไม่เข้มงวดในไทย รวมถึงเครือข่ายธุรกิจที่แข็งแกร่งระหว่างผู้ประกอบการจีนและไทย ปัจจัยเหล่านี้ ก็ได้นำไปสู่การเติบโตของธุรกิจทัวร์ศูนย์เหรียญ

ผลกระทบของธุรกิจทัวร์ศูนย์เหรียญมีทั้งด้านบวกและด้านลบ ในด้านบวก ธุรกิจ ทัวร์ศูนย์เหรียญสามารถช่วยเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวจีนอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งนำมาสู่การเติบโตของ รายได้ในภาคการท่องเที่ยวโดยรวม นอกจากนี้ ยังสร้างรายได้ให้กับธุรกิจบางประเภท อย่างเช่น ร้านขายของที่ระลึกที่เข้าร่วมเครือข่าย อย่างไรก็ตาม ผลกระทบด้านลบของธุรกิจทัวร์ศูนย์เหรียญ มีความรุนแรงและสร้างความเสียหายในระยะยาวต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยมากกว่า โดยประการแรก ธุรกิจที่ดำเนินการโดยชาวจีนมักจะมีข้อได้เปรียบในการเข้าถึงตลาดนักท่องเที่ยวจีน ได้ง่ายกว่า เนื่องจากมีความเข้าใจในพฤติกรรมและความต้องการของลูกค้าชาวจีนมากกว่า รวมถึง มีช่องทางการตลาดที่เข้าถึงนักท่องเที่ยวจีนได้โดยตรงผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของจีน นอกจากนี้ การที่นักท่องเที่ยวจีนเลือกใช้บริการธุรกิจที่ดำเนินการโดยชาวจีนเป็นหลัก ส่งผลให้การกระจาย รายได้ สู่ชุมชนท้องถิ่นในไทยลดลง เงินที่นักท่องเที่ยวจีนใช้จ่ายอาจหมุนเวียนอยู่ในเครือข่ายธุรกิจจีน เป็นส่วนใหญ่ โดยไม่ได้กระจายสู่ผู้ประกอบการท้องถิ่นอย่างทั่วถึง ซึ่งขัดกับหลักการของการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืนที่มุ่งเน้นการสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนท้องถิ่น และประการที่สอง คุณภาพการบริการ ของทัวร์ศูนย์เหรียญมักจะต่ำกว่ามาตรฐาน เนื่องจากต้องการลดต้นทุนให้ได้มากที่สุด ส่งผลให้ ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทยเสื่อมเสียในสายตาของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

นอกจากนี้ ยังมีปัญหาการเอารัดเอาเปรียบและหลอกลวงนักท่องเที่ยว ทั้งในแง่ของ การบังคับซื้อสินค้าที่มีราคาแพง การพานักท่องเที่ยวไปยังสถานที่ท่องเที่ยวที่ไม่ได้คุณภาพ หรือ การให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว หรือแม้แต่สินค้าและบริการ สิ่งเหล่านี้ไม่เพียงแต่ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของประสบการณ์การท่องเที่ยว ยังอาจทำให้นักท่องเที่ยวจีนพลาดโอกาส ในการเรียนรู้และสัมผัสกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตท้องถิ่นของไทยอย่างแท้จริง ซึ่งก็เป็นจุดขายสำคัญ ของการท่องเที่ยว ในขณะที่เดียวกัน ธุรกิจท้องถิ่นอาจขาดแรงจูงใจในการพัฒนาคุณภาพการบริการ หรือนำเสนอประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ เนื่องจากไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าชาวจีนได้ นอกจากนี้

ยังอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางวัฒนธรรมและสังคมกับชุมชนท้องถิ่น หากไม่มีการบริหารจัดการที่ดี และโปร่งใส

รัฐบาลไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พยายามแก้ไขปัญหานี้ผ่านมาตรการต่าง ๆ อาทิ การออกกฎหมายและระเบียบควบคุม พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2559)¹² และการกำหนดราคาขั้นต่ำสำหรับแพ็คเกจทัวร์ นอกจากนี้ ยังมีการเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบและจับกุมผู้ประกอบการที่ทำผิดกฎหมาย รวมถึงการสร้างความร่วมมือกับรัฐบาลจีนเพื่อควบคุมบริษัททัวร์ต้นทาง อย่างไรก็ตาม การแก้ไขปัญหานี้ยังคงเป็นความท้าทาย เนื่องจากความซับซ้อนของเครือข่ายธุรกิจที่เกี่ยวข้อง และการปรับตัวอย่างรวดเร็วของผู้ประกอบการเพื่อหลีกเลี่ยงกฎหมาย นอกจากนี้ ยังมีความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจระยะสั้นและการรักษาคุณภาพการท่องเที่ยวในระยะยาว ซึ่งทำให้การแก้ปัญหาเป็นไปอย่างล่าช้าและไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ประเด็นเหล่านี้ไม่ได้เกิดจากนักท่องเที่ยวจีนเพียงอย่างเดียว แต่ยังเกี่ยวข้องกับนโยบายการท่องเที่ยวและการบริหารจัดการของไทยเองอีกด้วย ซึ่งแนวทางการแก้ไขจำเป็นต้องมีการดำเนินการในหลายระดับและจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่น เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวจีนและการรักษาผลประโยชน์ของชุมชนท้องถิ่นของไทย การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพที่ยั่งยืน โดยสามารถดำเนินการได้ในหลายรูปแบบ อาทิ (1) การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและกฎระเบียบที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของธุรกิจท้องถิ่นในห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยว โดยการเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนและตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ของตน (2) การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยการสนับสนุนให้ชุมชนมีบทบาทในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ของตนเอง เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้และการอนุรักษ์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน (3) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น โดยการส่งเสริมให้ชุมชนพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพ (4) การส่งเสริมให้ธุรกิจท้องถิ่นพัฒนาขีดความสามารถในการให้บริการนักท่องเที่ยวจีน อาทิ การพัฒนาทักษะภาษาจีน การบริการหรือการจัดการธุรกิจท่องเที่ยว โดยการจัดฝึกอบรมและพัฒนาทักษะที่จำเป็นให้กับคนในชุมชน (5) การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม โดยการส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการนำเสนอวิถีชีวิตของตนแก่นักท่องเที่ยวจีน เน้นการสัมผัสประสบการณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อสร้างประสบการณ์ที่

¹² ราชกิจจานุเบกษา, พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559, [ออนไลน์], 2559, แหล่งที่มา: https://web.senate.go.th/bill/bk_data/209-6.pdf.

แท้จริงและมีคุณค่าเพื่อสร้างจุดขายที่แตกต่างให้กับธุรกิจท้องถิ่น การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นจะช่วยให้การพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพเป็นไปอย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อชุมชนท้องถิ่น (6) การสร้างความร่วมมือระหว่างธุรกิจท้องถิ่นกับธุรกิจจีน เพื่อให้เกิดการแบ่งปันผลประโยชน์และการถ่ายทอดความรู้ (7) การใช้เทคโนโลยีและแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อให้ธุรกิจท้องถิ่นสามารถเข้าถึงนักท่องเที่ยวจีนได้โดยตรงเช่นเดียวกัน และ (8) การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อและยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนท้องถิ่นเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม ยังมีความท้าทายที่ต้องคำนึงถึงด้วยเช่นกัน ดังนี้

1) การสร้างสมดุล ทุกภาคส่วนต้องระมัดระวังไม่ให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนท้องถิ่น

2) การกระจายรายได้ รัฐบาลไทยต้องสร้างกลไกที่โปร่งใสและเป็นธรรมในการกระจายผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนท้องถิ่นอย่างทั่วถึง

3) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร รัฐบาลไทยต้องจัดสรรงบประมาณลงทุนในการพัฒนาทักษะและความรู้ให้กับคนในชุมชนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถรองรับการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) การรักษาความเป็นของแท้ (authenticity) ทุกภาคส่วนต้องใส่ใจและระวังไม่ให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมเทียมเพียงเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวจีนเท่านั้น

การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนา การท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ การที่ชุมชนจะมีส่วนร่วมในการวางแผน การจัดการทรัพยากรท่องเที่ยว และการสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยว มีแนวโน้มที่จะได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมากกว่า การจัดตั้งกองทุนชุมชนและวิสาหกิจชุมชนเพื่อกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรม ตลอดจนการพัฒนาทักษะของสมาชิกในชุมชน ล้วนเป็นแนวทางที่สามารถช่วยเสริมสร้างความยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพต่อไปได้

การท่องเที่ยวที่มีคุณภาพเป็นกลยุทธ์สำคัญในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทยและจีน โดยมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรม กระชับความสัมพันธ์ระดับประชาชน และส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ความท้าทายสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพระหว่างไทยกับจีน ได้แก่ การยกระดับมาตรฐานการบริการ การรักษาความยั่งยืนของทรัพยากรการท่องเที่ยว และการกระจายผลประโยชน์สู่ชุมชนท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ความท้าทายเหล่านี้ยังนำมาซึ่งโอกาสในการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวใหม่ ๆ การขยายตลาดนักท่องเที่ยวคุณภาพ และการส่งเสริมความร่วมมือทางธุรกิจระหว่างสองประเทศ

ทั้งนี้ การท่องเที่ยวคุณภาพระหว่างไทยกับจีนมีศักยภาพสูงในการสร้างผลประโยชน์ร่วมกันทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นจะต้องมีการวางแผนที่รอบคอบ มีการนำเทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสม และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะชุมชนท้องถิ่น นอกจากนี้ ความร่วมมือระดับนโยบายระหว่างรัฐบาลของทั้งสองประเทศ การลงทุนในการพัฒนาบุคลากร การส่งเสริมนวัตกรรม และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพให้ประสบความสำเร็จในระยะยาว และที่ไม่อาจมองข้าม การประเมินผลอย่างต่อเนื่องและการปรับปรุงกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงจะช่วยให้การท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสามารถเติบโต สร้างคุณค่าร่วม และส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนได้อย่างยั่งยืน

2.3 สรุปผลการศึกษา

ภายหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 การสนับสนุนให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวจีนเดินทางมาไทยเพิ่มมากขึ้น เป็นการส่งเสริมการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างมหาศาลของไทย อย่างไรก็ตาม นอกจากจากการส่งเสริมจำนวนนักท่องเที่ยวให้เพิ่มสูงขึ้นนั้น ก็ควรพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพสูงด้วยเช่นกัน โดยจำเป็นต้องปรับปรุงและแก้ไขประเด็นปัญหาหลัก ๆ เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีน ต่อชุมชนท้องถิ่นไทย ต่อนักท่องเที่ยวอื่น ๆ และต่อนักท่องเที่ยวชาวจีนเอง

นักท่องเที่ยวจีนเป็นกลุ่มสำคัญที่มีผลต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักท่องเที่ยวจีนบางส่วนได้สร้างความท้าทายในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ พฤติกรรมเหล่านี้รวมถึงการขาดความเคารพต่อวัฒนธรรมท้องถิ่น การส่งเสียงดัง และการทิ้งขยะไม่เป็นที่ ส่งผลกระทบต่อทั้งในด้านบวกและด้านลบอย่างมีนัยสำคัญต่อนักท่องเที่ยวอื่น ต่อชุมชนท้องถิ่น และต่อสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยในด้านบวก การท่องเที่ยวได้นำมาซึ่งรายได้และโอกาสทางเศรษฐกิจแก่ชุมชนท้องถิ่น โดยเฉพาะในธุรกิจขนาดเล็ก และยังกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ผลกระทบเชิงลบก็มีความสำคัญเช่นกันหรือยิ่งกว่า จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม อาทิ ปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้น มลพิษ และความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ นอกจากนี้ ยังส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่น อาทิ ปัญหาการจราจรติดขัด เสียงรบกวน และความแออัดในพื้นที่สาธารณะ ความท้าทายสำคัญอีกประการหนึ่งคือผลกระทบที่มีต่อวัฒนธรรมและวิถีชีวิตท้องถิ่น การปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวอาจนำไปสู่การสูญเสียเอกลักษณ์และวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนท้องถิ่น ในขณะเดียวกัน การพัฒนา

การท่องเที่ยวอย่างรวดเร็วโดยขาดการวางแผนที่ดีอาจส่งผลเสียต่อความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นในระยะยาว

ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวจีนในไทยเป็นอีกประเด็นสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ โดยความเสี่ยงหลัก ๆ 3 ประการ ซึ่งได้แก่ (1) การเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน ซึ่งไทยมีอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนสูง โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจีนที่นิยมเช่ารถจักรยานยนต์ แต่ไม่คุ้นเคยกับสภาพการจราจรในไทย (2) การถูกหลอกลวงหรือฉ้อโกง โดยนักท่องเที่ยวจีนมักตกเป็นเหยื่อของการเรียกเก็บค่าบริการเกินจริง การขายสินค้าปลอม และการให้บริการที่ไม่ตรงตามที่โฆษณา เนื่องจากอุปสรรคด้านภาษาและความไม่คุ้นเคยกับวัฒนธรรมท้องถิ่น และ (3) การเกิดอาชญากรรมต่อนักท่องเที่ยว แม้ไทยจะถือว่าเป็นประเทศที่ค่อนข้างปลอดภัย แต่ยังมีกรณีการล้วงกระเป๋า ขโมยทรัพย์สิน และการทำร้ายร่างกายเกิดขึ้น โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่ยอดนิยม

นอกจากนี้ ปัญหาเรื่องธุรกิจทัวร์ศูนย์เหรียญที่นำเสนอแพ็คเกจท่องเที่ยวในราคาที่ถูกมากให้กับนักท่องเที่ยวจีน เกิดขึ้นจากจำนวนนักท่องเที่ยวจีนที่มีจำนวนมากขึ้นและมีความต้องการที่จะท่องเที่ยวในราคาประหยัด และช่องว่างทางกฎหมายของไทย ทั้งนี้ ถึงแม้ว่าจะเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ให้กับไทยจำนวนมาก แต่การกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่นกลับลดลง คุณภาพการบริการต่ำกว่ามาตรฐาน นักท่องเที่ยวไม่ได้รับประสบการณ์ที่มีคุณภาพ และภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของไทยเสื่อมเสีย ทั้งนี้ รัฐบาลไทยได้พยายามแก้ปัญหาผ่านการออกกฎหมาย กำหนดราคาขั้นต่ำ และเพิ่มการตรวจสอบ แต่ก็ยังเป็นความท้าทายเนื่องจากความซับซ้อนของเครือข่ายธุรกิจและการปรับตัวของผู้ประกอบการ

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืนก็ต้องเผชิญกับความท้าทายที่สำคัญหลายประการ ความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรมยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญในการสื่อสารและการให้บริการที่เหมาะสม นอกจากนี้ การรักษาสมดุลระหว่างการพัฒนาและ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมก็เป็นประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ เพื่อป้องกันผลกระทบเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น การยกระดับมาตรฐานการบริการให้สอดคล้องกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยว ตลอดจนประเด็นเรื่องการเกิดขึ้นของธุรกิจชาวจีนหรือทัวร์ศูนย์เหรียญเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวจีน แม้จะมีความท้าทาย แต่การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพระหว่างไทยกับจีนก็นำมาซึ่งโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมที่สำคัญ การสร้างรายได้และการจ้างงานในภาคการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องเป็นผลลัพธ์ที่เห็นได้ชัดเจน นอกจากนี้ ยังเกิดการพัฒนาทักษะและความเชี่ยวชาญของบุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะด้านภาษาและความรู้ทางวัฒนธรรม การท่องเที่ยวคุณภาพยังส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรมท้องถิ่น เนื่องจากเป็นจุดดึงดูด

สำคัญสำหรับนักท่องเที่ยวจีน รวมทั้งยังนำไปสู่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในรูปแบบต่าง ๆ ต่อไปได้อีกด้วย

การจัดการกับสถานการณ์เหล่านี้จำเป็นต้องมีการบริหารอย่างสมดุลเพื่อรักษาคุณภาพการท่องเที่ยวและความยั่งยืนในระยะยาว โดยต้องคำนึงถึงทั้งประโยชน์ทางเศรษฐกิจและผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การท่องเที่ยวของไทยสามารถเติบโตได้อย่างมีคุณภาพ และยั่งยืน

บทที่ 3

ข้อเสนอ

3.1 ข้อเสนอเชิงนโยบาย

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ไทยได้เผชิญกับการเติบโตอย่างรวดเร็วของจำนวนนักท่องเที่ยวจีน ซึ่งได้กลายเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวหลักที่สร้างรายได้มหาศาลให้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อย่างไรก็ตาม การเติบโตนี้มาพร้อมกับความท้าทายหลายประการ ทั้งในด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม ปัญหาความปลอดภัย และการเกิดขึ้นของธุรกิจทัวร์ศูนย์เหรียญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการท่องเที่ยวและความยั่งยืนของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยในระยะยาว

ผู้เขียนจะนำเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการท่องเที่ยวไทยให้มีคุณภาพและอย่างยั่งยืนซึ่งจะช่วยยกระดับความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นการจัดการกับความท้าทายที่เกิดขึ้นจากการเติบโตของนักท่องเที่ยวจีน และการสร้างสมดุลระหว่างการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น และคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่น

3.1.1 ข้อเสนอเชิงนโยบายประการแรก

การบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรระหว่างประเทศ และประชาชน โดยรัฐบาลจะต้องจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรสำหรับการดำเนินนโยบายและมาตรการต่าง ๆ และสร้างกลไกการประสานงานระหว่างหน่วยงานส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น เพื่อร่วมกันวางแผนและให้การดำเนินนโยบายเป็นไปในทิศทางเดียวกัน พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณเฉพาะสำหรับการดำเนินนโยบาย โครงการ และมาตรการต่าง ๆ โดยอาจระดมทุนจากภาคเอกชนและองค์กรระหว่างประเทศเพื่อให้การสนับสนุนโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน และส่งเสริมการลงทุนในโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพผ่านการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีและการสนับสนุนด้านเงินทุนบางส่วน

3.1.2 ข้อเสนอเชิงนโยบายประการที่สอง

การสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับจีน เพื่อกำหนดมาตรการในการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน พร้อมทั้งส่งเสริมให้ภาคเอกชน โดยเฉพาะบริษัททัวร์ สมาคมโรงแรม ร้านค้า และร้านอาหาร ของทั้งสองประเทศสร้าง

เวทีสำหรับการหารือและแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ีระหว่างกัน เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและพยายามตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างถ่องแท้มากที่สุด

3.1.3 ข้อเสนอเชิงนโยบายประการที่สาม

การพัฒนากระบวนข้อมูลและการวิจัยด้านการท่องเที่ยว เพื่อติดตามสถานการณ์และแนวโน้มของนักท่องเที่ยวจีน โดยให้การสนับสนุนการวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวจีน เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนานโยบายและแผนกลยุทธ์การท่องเที่ยวรวมทั้ง พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผล โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดผลสำเร็จ หรือ KPI ของแต่ละนโยบายและมาตรการ เพื่อประเมินผลการดำเนินนโยบายเป็นประจำอย่างน้อยทุก 6 เดือนหรือ 1 ปี และคอยทบทวนและปรับปรุงนโยบายให้ทันสมัยเป็นระยะ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

3.1.4 ข้อเสนอเชิงนโยบายประการที่สี่

การพัฒนาการสื่อสารระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบกับประชาชนและสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น โดยวางแผนการการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจและการยอมรับในนโยบายจากทุกภาคส่วน และเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะต่อนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ก่อนนำนโยบายและมาตรการไปสู่การปฏิบัติ

3.2 ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนผ่านการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพซึ่งเป็นซอฟต์แวร์ที่สำคัญ ผู้เขียนขอเสนอข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่จะเกิดประสิทธิภาพได้โดยการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม ดังข้อเสนอต่าง ๆ ต่อไปนี้

3.2.1 การส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบและยั่งยืน

3.2.1.1 การส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทย-จีน ผ่านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและชุมชนเป็นช่องทางสำคัญในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีน โดยเสนอให้รัฐบาล (รัฐบาลท้องถิ่นในแต่ละเมือง/จังหวัดร่วมกับกระทรวงวัฒนธรรมและกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา) ควรดำรงไว้ซึ่งการจัดงานเทศกาลวัฒนธรรมไทย-จีน อาทิ เทศกาลอาหาร ผลไม้ การแสดงดนตรี และศิลปะร่วมสมัยในแหล่งท่องเที่ยวหลักต่อไป และริเริ่มจัดงานเทศกาลวัฒนธรรมไทย-จีน

ในเมืองน่าเที่ยว¹³เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของทั้งสองประเทศ อาทิ เส้นทางการค้าโบราณ (เส้นทางสายไหม) หรือเส้นทางมรดกทางวัฒนธรรมจีนในไทย เพื่อสร้างความตระหนักรู้และความผูกพันระหว่างประชาชนของทั้งสองประเทศ รวมทั้ง พัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวที่เน้นการสัมผัสวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น และให้การสนับสนุนการพัฒนาที่พักแบบโฮมสเตย์และการท่องเที่ยวชุมชนให้ได้มาตรฐานผ่านการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างนักท่องเที่ยวจีนและชุมชนท้องถิ่นไทย

3.2.1.2 การให้ความรู้และสร้างความตระหนัก โดยเสนอให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) จัดทำโครงการแบ่งปันความรู้และสร้างความตระหนักแก่นักท่องเที่ยวจีนเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี และสิ่งแวดล้อมของไทย ผ่านการพัฒนาแอปพลิเคชันโทรศัพท์มือถือที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับมารยาทพื้นฐานและข้อควรปฏิบัติในการท่องเที่ยวไทยเป็นภาษาจีน จัดทำวีดิทัศน์แนะนำการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ เผยแพร่ผ่านช่องทางออนไลน์ยอดนิยมของจีน เช่น Weibo และ WeChat¹⁴ และร่วมมือกับบริษัททัวร์ของไทยและจีน รวมทั้งบริษัทสายการบินต่าง ๆ ที่มีเส้นทางการบินเข้าไทยในการแจกจ่ายคู่มือการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบให้แก่นักท่องเที่ยวจีนก่อนเดินทางมาถึงไทย

3.2.1.3 การส่งเสริมการท่องเที่ยวนอกฤดูกาลเพื่อลดปัญหาการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยควรส่งเสริมการท่องเที่ยวนอกฤดูกาลผ่านการจัดกิจกรรมและเทศกาลที่น่าสนใจต่อไป รวมถึงการใช้กลยุทธ์ด้านราคาเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวในช่วงที่มีนักท่องเที่ยวน้อย นอกจากนี้ ควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่ไม่ขึ้นกับสภาพอากาศและสนับสนุนการท่องเที่ยวในด้านอื่น ๆ อาทิ การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงการศึกษาและการแพทย์ เนื่องจากไทยมีศักยภาพสูงในด้านนี้และนักท่องเที่ยวจีนให้ความสนใจรัฐบาลจึงควรส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและโรงพยาบาลของไทยกับจีน เพื่อพัฒนาโปรแกรมหรือหลักสูตรการศึกษาระยะสั้น การแลกเปลี่ยนนักศึกษา และแพ็คเกจการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ที่ตอบสนองความต้องการของตลาดจีน ซึ่งรัฐบาลไทยมีการรองรับและให้การอำนวยความสะดวกด้านการตรวจลงตราและการประกันสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้อยู่ด้วยแล้ว

¹³ กรุงเทพมหานคร, เศรษฐา ชูริแบรนด “เมืองรอง” สู่ “เมืองน่าเที่ยว” อวดเสน่ห์ไทย ไฮซีซั่นทั้งปี, [ออนไลน์], 2024, แหล่งที่มา: <https://www.bangkokbiznews.com/business/business/11305367>.

¹⁴ ณัฐริธา กระแสร์สาร, การใช้การท่องเที่ยวส่งเสริมผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจไทยในจีน ระหว่างปี 2561-2564, รายงานการศึกษาส่วนบุคคล หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 14 กระทรวงการต่างประเทศ, 2565.

3.2.1.4 การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์เริ่มเป็นแนวโน้มที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวจีน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย รวมทั้งกระทรวงการต่างประเทศ ควรสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวที่สร้างประสบการณ์แปลกใหม่และมีคุณค่า อาทิ การท่องเที่ยวเชิงอาหาร การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา การท่องเที่ยวเชิง การแพทย์ และการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ โดยร่วมมือกับพันธมิตรในภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่ได้มี ข้อตกลงความร่วมมือการพัฒนาขับเคลื่อนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยด้วยงานวิจัยด้าน การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์¹⁵ ตั้งแต่เมื่อปี 2565 นอกจากนี้ สนับสนุนให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มุ่งเป้าการทำตลาดไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพ เพื่อพัฒนาแคมเปญการตลาดที่ ตรงกับความสนใจและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายข้างต้น

3.2.2 การจัดการผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนท้องถิ่น

3.2.2.1 การอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นรากฐานสำคัญของการท่องเที่ยวคุณภาพ รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยร่วมมือกับชุมชนในการกำหนดแผนการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม อาทิ การควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีความอ่อนไหวทางระบบนิเวศ โดยการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (carrying capacity) ในแหล่งท่องเที่ยวที่มีความอ่อนไหวทางระบบนิเวศ อาทิ เกาะ พื้นที่ป่า และอุทยานแห่งชาติ ทำการวิจัยเพื่อกำหนด จำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดที่แหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งสามารถรองรับได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อระบบ นิเวศ นำระบบจองคิวออนไลน์มาใช้ในการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ที่สำคัญโดยไม่รับนักท่องเที่ยวแบบ walk in และพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลกระทบทาง ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

3.2.2.2 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว โดยเสนอ ให้มีการเพิ่มบทบาทของชุมชนท้องถิ่นในการร่วมบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนและได้รับ ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม ผ่านการจัดตั้งคณะกรรมการการท่องเที่ยวชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ โดยมีตัวแทนจากชุมชนท้องถิ่นเป็นสมาชิก พัฒนาโครงการฝึกอบรมทักษะการบริหารจัดการ

¹⁵ หน่วยงานบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ร่วมกับสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สมาคมไทยธุรกิจ ท่องเที่ยว สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวภายในประเทศ สมาคมมัคคุเทศก์อาชีพแห่งประเทศไทย สมาคมผู้ประกอบการรถขนส่งทั่วไทย สมาคมส่งเสริมการประชุมนานาชาติไทย สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย ญี่ปุ่น สมาคมไทยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัย และสมาคมโรงแรมไทย ทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2565 แหล่งที่มา: <https://pmuc.or.th/12-องค์กรพันธมิตร-จับมือพ/>

การท่องเที่ยวให้แก่ชุมชนท้องถิ่น และสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อเพิ่มรายได้และการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น รวมถึงการจัดตั้งกองทุนสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชนที่นำเสนอวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างแท้จริง

3.2.2.3 การท่องเที่ยวคุณภาพต้องคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม กระทรวงการคลัง กรมสรรพากร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถกำหนดมาตรการจูงใจทางภาษีสำหรับธุรกิจท่องเที่ยวที่มีการดำเนินงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนท้องถิ่น

3.2.3 การยกระดับความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว

3.2.3.1 การปรับปรุงความปลอดภัยทางถนน โดยเสนอนโยบายให้เพิ่มมาตรการการรักษาความปลอดภัยทางถนนสำหรับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะในพื้นที่ท่องเที่ยวที่เป็นที่ยอดนิยมอย่างจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดเชียงใหม่ เพิ่มความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎจราจร โดยเฉพาะในเรื่องความเร็ว การดื่มแอลกอฮอล์แล้วขับ การงดใช้โทรศัพท์มือถือขณะขับขี่ ส่งเสริมการใช้อุปกรณ์ความปลอดภัยอย่างเข็มขัดนิรภัย หมั่นปรับปรุงดูแลโครงสร้างพื้นฐานถนนอย่างไฟจราจร และสะพานข้ามถนนให้อยู่ในสภาพที่ดี จัดทำป้ายเตือนและให้ข้อมูลความปลอดภัยทางถนนเป็นภาษาจีน ในจุดสำคัญต่าง ๆ และกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยสำหรับบริษัทให้เช่ารถจักรยานยนต์และบังคับใช้อย่างเคร่งครัด

3.2.3.2 การป้องกันการหลอกลวงและอาชญากรรมต่อนักท่องเที่ยว โดยเสนอ นโยบายให้เพิ่มมาตรการป้องกันและปราบปรามการหลอกลวงและอาชญากรรมต่อนักท่องเที่ยว ติดตั้งกล้องวงจรปิดในพื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญ เพิ่มการจัดตั้งหน่วยตำรวจท่องเที่ยวพิเศษที่สามารถสื่อสารภาษาจีนได้ในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ส่งเสริมการใช้แอปพลิเคชันแจ้งเตือนภัยสำหรับนักท่องเที่ยว พัฒนาระบบการรายงานและจัดการเรื่องร้องเรียนของนักท่องเที่ยวให้สะดวกรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ และจัดทำแคมเปญเพื่อประชาสัมพันธ์และให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับวิธีการป้องกันตนเองจากการถูกหลอกลวงจากขบวนการต้มตุ๋นและอาชญากรรม

3.2.4 การแก้ไขปัญหาทัวร์ศูนย์เหรียญ

3.2.4.1 การเข้มงวดกับการดำเนินธุรกิจทัวร์ที่ผิดกฎหมาย โดยเสนอ นโยบายให้ กระทรวงพาณิชย์และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายกับบริษัททัวร์ที่ดำเนินธุรกิจผิดกฎหมาย โดยการเพิ่มบทลงโทษทั้งปรับและจำคุกสำหรับบริษัททัวร์ที่ดำเนินธุรกิจผิดกฎหมายหรือเอาเปรียบนักท่องเที่ยว รวมทั้งริบทรัพย์สินที่ได้จากการดำเนินธุรกิจที่ผิดกฎหมาย จัดตั้งหน่วยงานเฉพาะกิจเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของบริษัททัวร์ โดยมีหน้าที่หลักในการตรวจสอบบริษัททัวร์และเอกสารที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ แก้ไขกฎหมายให้ครอบคลุมรูปแบบธุรกิจทัวร์ศูนย์เหรียญและกำหนดมาตรการควบคุมการโฆษณาที่เกินความจริงหรือ

หลอกลวง พัฒนาระบบการออกใบอนุญาตให้มีความเข้มงวดขึ้นและสามารถตรวจสอบได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และพัฒนาระบบการรับแจ้งเบาะแสและให้รางวัลแก่ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจทัวร์ ที่ผิดกฎหมาย รวมทั้ง ส่งเสริมและให้การสนับสนุนผู้ประกอบการที่ปฏิบัติตามกฎหมายด้วย สิทธิประโยชน์ทางภาษี

3.2.4.2 การส่งเสริมการท่องเที่ยวคุณภาพ โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สามารถเสนอนโยบายที่เน้นการสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าแก่นักท่องเที่ยว ยกกระดับมาตรฐาน การบริการให้สูงขึ้นโดยการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสำหรับโรงแรมที่พัก ร้านอาหาร ร้านค้า และ บริการการท่องเที่ยวต่าง ๆ รมรณรงค์การพัฒนาโปรแกรมท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความคุ้มค่าแทน การแข่งขันด้านราคา และจัดทำแคมเปญประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับ ข้อดีของการเลือกบริการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ

3.2.5 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

3.2.5.1 โครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพเป็นปัจจัยสำคัญในการรองรับการท่องเที่ยว คุณภาพ รัฐบาลไทยโดยกระทรวงคมนาคมควรลงทุนในการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะที่เชื่อมโยง แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ พัฒนาสนามบินและท่าเรือให้ได้มาตรฐานสากล รวมถึงปรับปรุงถนนและ เส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมาก พัฒนาระบบ การจัดการขยะและน้ำเน่าเสียในพื้นที่ท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพและปรับปรุงป้ายบอกทางและข้อมูล สำหรับนักท่องเที่ยวโดยให้มีภาษาจีนกำกับ นอกจากนี้ ควรมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม รวมถึงผู้สูงอายุและผู้พิการ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล (Tourism for All)¹⁶ ด้วยการปรับปรุงระบบขนส่งสาธารณะในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญต่าง ๆ ให้มี ประสิทธิภาพและเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว

3.2.5.2 การพัฒนาทักษะบุคลากรด้านการท่องเที่ยว โดยกระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา กระทรวงวัฒนธรรม และกระทรวงศึกษา ร่วมกันจัดทำโครงการหรือหลักสูตรการพัฒนา บุคลากรด้านการท่องเที่ยวเพื่อรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวจีนโดยเฉพาะเพื่อยกระดับคุณภาพการบริการ และทักษะและความสามารถของบุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ผ่านโครงการหรือหลักสูตร ฝึกอบรมภาษาจีนและความเข้าใจทางวัฒนธรรมสำหรับผู้ประกอบการและพนักงานในอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว พัฒนาโครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรด้านการท่องเที่ยวระหว่างไทยกับจีน เพื่อเรียนรู้ วัฒนธรรม ประเพณีของกันและกัน แนวปฏิบัติที่ดี และสามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่แน่นแฟ้น ระหว่างกัน และให้การสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาด้านการท่องเที่ยวที่เน้นการเรียนรู้

¹⁶ องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน), ความหมายของ Tourism for All การท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล, [ออนไลน์], 2021, แหล่งที่มา: <https://www.dasta.or.th/th/article/695>.

เกี่ยวกับตลาดนักท่องเที่ยวจีน รวมถึงส่งเสริมการจัดตั้งสถาบันฝึกอบรมบุคลากรด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติ เพื่อพัฒนาทักษะและยกระดับมาตรฐานการบริการของบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้เป็นรูปธรรม

3.2.5.3 คุณภาพของการบริการเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความประทับใจและดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ควรร่วมมือกับสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวต่าง ๆ ในการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสำหรับโรงแรมที่พัก ร้านอาหาร และบริการท่องเที่ยว พร้อมทั้งจัดให้มีระบบการตรวจประเมินและรับรองมาตรฐานอย่างสม่ำเสมอ

3.2.5.4 เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการยกระดับประสบการณ์การท่องเที่ยวและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ รัฐบาลโดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ร่วมกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมสามารถส่งเสริมการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลที่รวบรวมข้อมูลและบริการด้านการท่องเที่ยวอย่างครบวงจร รวมถึงส่งเสริมการใช้ Big Data และ AI ในการวิเคราะห์พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวจีนและคาดการณ์แนวโน้มการท่องเที่ยว นอกจากนี้ ควรสนับสนุนให้ผู้ประกอบการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการ เช่น ระบบจองออนไลน์ การชำระเงินดิจิทัล และการใช้ VR/AR ในการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวและประสบการณ์การท่องเที่ยว

การพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการท่องเที่ยวไทย-จีน โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างไทยกับจีน โดยกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และกระทรวงการคลัง สามารถร่วมมือกับบริษัทเทคโนโลยีชั้นนำของจีน อาทิ Iqiyi, Tencent, Douyin¹⁷ ในการพัฒนาแพลตฟอร์มการท่องเที่ยวที่ครอบคลุมตั้งแต่การวางแผนการเดินทาง การจองโรงแรม ที่พักและบริการ ไปจนถึงการชำระเงินผ่านระบบ mobile payment นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการใช้ Big Data และ AI ในการวิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยวจีน เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการท่องเที่ยวที่ตรงความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ตรงเป้าหมาย

นอกจากข้อเสนอแนะที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว การส่งเสริมการลงทุนร่วมกันในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อยกระดับคุณภาพของการท่องเที่ยวไทยและสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับจีน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทย ได้แก่ สำนักงานคณะส่งเสริมการลงทุน (BOI) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และกรมสรรพากร ควรส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการลงทุนร่วม

¹⁷ ณีฎฐิรา กระแสร์สาร. การใช้การทูตวัฒนธรรมส่งเสริมผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจไทยในจีน ระหว่างปี 2561-2564. รายงานการศึกษาร่วมบุคคล หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 14 กระทรวงการต่างประเทศ, 2565

ระหว่างไทยกับจีนในโครงการต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวไทย อาทิ โครงการพัฒนารีสอร์ทระดับห้าดาว โครงการก่อสร้างสวนสนุกและสวนน้ำขนาดใหญ่ หรือศูนย์การประชุมนานาชาติ โดยให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรและช่วยอำนวยความสะดวกในการลงทุน รวมทั้ง ส่งเสริมการร่วมทุนระหว่างบริษัทนำเที่ยวของไทยกับจีน เพื่อพัฒนาแพ็คเกจท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งไทยและจีนด้วย

อย่างไรก็ดี เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพระหว่างไทยกับจีนผ่านการดำเนินกลไกซอฟต์แวร์ต่าง ๆ ผู้เขียนขอเสนอกรณีศึกษาที่ประสบความสำเร็จแล้วจำนวน 4 โครงการ ดังต่อไปนี้

1) โครงการ "การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทย-จีน" ระหว่างการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและกระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวของจีน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการเคารพซึ่งกันและกันระหว่างนักท่องเที่ยวจีนและชุมชนท้องถิ่นไทย พัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวด้วยการปรับปรุงมาตรฐานการบริการและการจัดการการท่องเที่ยว และการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่รองที่มีศักยภาพในการต้อนรับนักท่องเที่ยวจีนเพื่อกระจายความเจริญสู่ท้องถิ่น ทั้งนี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและกระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวจีนได้ร่วมกันดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ พัฒนาการแสดงทางวัฒนธรรมที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์ระหว่างไทยกับจีนอย่างการแสดงนาฏศิลป์ไทยและการจัดนิทรรศการศิลปะจีนในไทย จัดอบรมภาษาจีนและวัฒนธรรมจีนสำหรับผู้ให้บริการท่องเที่ยวไทย และส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่น่าสนใจและยังไม่เป็นที่รู้จักมากนักในหมู่นักท่องเที่ยวจีน

โครงการ "การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทย-จีน" ประสบผลสำเร็จด้วยดี มีจำนวนการเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่รองเพิ่มขึ้น นักท่องเที่ยวจีนแสดงความสนใจในกิจกรรมที่มีความลึกซึ้งทางวัฒนธรรมมากขึ้น มีจำนวนผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวได้รับการฝึกอบรมและมีความสามารถในการติดต่อสื่อสารและให้บริการนักท่องเที่ยวจีนได้ดีขึ้น ส่งผลให้นักท่องเที่ยวจีนมีความพึงพอใจในการเยี่ยมชมประเทศไทยมากขึ้น และกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่จัดขึ้นทำให้เกิดความเข้าใจและมีความเคารพซึ่งกันและกันมากขึ้น นักท่องเที่ยวจีนมีทัศนคติที่ดีต่อคนไทยและวัฒนธรรมไทยมากขึ้น

2) โครงการ "ชุมชนมีดี วิถีถิ่น" ในจังหวัดเชียงใหม่ จัดทำโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและบริษัทท่องเที่ยวชั้นนำของจีนเพื่อนำเสนอประสบการณ์การท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์และเข้าถึงวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น โดยการจัดให้นักท่องเที่ยวจีนได้เข้าพักในโฮมสเตย์ของชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่และจัดกิจกรรมให้เรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมล้านนา อาทิ การทำอาหารเหนือหรืออาหารพื้นเมือง การทำหัตถกรรมท้องถิ่น รวมทั้งการจัดกำหนดการเที่ยวชมธรรมชาติและจัดกิจกรรมทำเกษตรอินทรีย์

โครงการ “ชุมชนมีดี วิถีถิ่น” ประสบความสำเร็จและมีผลลัพธ์ที่น่าพึงพอใจนักท่องเที่ยวจีนได้รับประสบการณ์ใหม่ที่แตกต่างและมีคุณค่า ในส่วนของชุมชนท้องถิ่นเองก็ได้รับรายได้โดยตรงจากการท่องเที่ยว ในกรณีนี้ เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมอย่างลึกซึ้งระหว่างนักท่องเที่ยวจีนและชาวบ้านในชุมชนท้องถิ่น

3) โครงการ “เส้นทางมรดกโลกทางวัฒนธรรมไทย-จีน” เป็นความร่วมมือระหว่างกระทรวงวัฒนธรรมของไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และกระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวของจีน เพื่อเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญระหว่างไทยกับจีนและส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ร่วมกัน โดยการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ จัดทำโปรแกรมท่องเที่ยวแบบ Slow Tourism ที่เน้นการสัมผัสวิถีชีวิตและวัฒนธรรมอย่างลึกซึ้ง และจัดอบรมมัคคุเทศก์เฉพาะทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมไทย-จีน

โครงการ “เส้นทางมรดกโลกทางวัฒนธรรมไทย-จีน” ได้สร้างเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ที่เชื่อมโยง 5 จังหวัดของไทย ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดสุพรรณบุรี และกรุงเทพมหานคร และ 3 มณฑลของจีน ได้แก่ มณฑลยูนนาน มณฑลกวางซี และมณฑลกวางตุ้ง โดยมีการจัดทัวร์ที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญในแต่ละพื้นที่ และมีการสร้างพิพธภัณฑ์เสมือนจริงที่น่าเสนอประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมร่วมของทั้งสองประเทศ

4) โครงการ “สุขภาพดี วิถีไทย-จีน” จัดทำโดยกระทรวงสาธารณสุขร่วมกับกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก และกระทรวงสาธารณสุขของจีน และสำนักงานบริหารการแพทย์แผนจีนแห่งชาติ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีระหว่างไทยกับจีน รวมทั้งผสมผสานภูมิปัญญาด้านการแพทย์แผนโบราณของทั้งสองประเทศ โดยมีการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ผสมผสานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์แผนจีน จัดตั้งศูนย์บริการสุขภาพแบบครบวงจรในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของทั้งสองประเทศ และจัดอบรมและแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์แผนโบราณของไทยและจีน

โครงการ “สุขภาพดี วิถีไทย-จีน” สามารถจัดตั้งศูนย์บริการสุขภาพแบบครบวงจรในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญในไทยได้ 10 แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดเชียงราย จังหวัดกระบี่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดระยอง เมืองพัทยา อำเภอกោះสมุย และตำบลหัวหิน และในจีน 8 แห่ง ได้แก่ กรุงปักกิ่ง นครเซี่ยงไฮ้ นครกว่างโจว นครเฉิงตู นครคุนหมิง เมืองหางโจว เมืองซานย่า และเมืองต้าเหลียน

โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนข้างต้นนี้ได้แสดงให้เห็นถึงศักยภาพและความสำเร็จที่เกิดขึ้น จากโครงการ "เส้นทางมรดกทางวัฒนธรรมไทย-จีน" ที่เชื่อมโยง 5 จังหวัดของไทย และ 3 มณฑลของจีน ได้ช่วยเพิ่มระยะเวลา

การพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวและเรียนรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในมุมมองที่ถูกต้องและเข้าใจง่าย รวมทั้งโครงการ "การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทย-จีน" และโครงการ "ชุมชนมีดี วิถีถิ่น" ก็สามารถสร้างความเข้าใจทางวัฒนธรรมที่ลึกซึ้งขึ้น ในขณะที่โครงการ "สุขภาพดี วิถีไทย-จีน" ซึ่งจัดตั้งศูนย์บริการสุขภาพแบบครบวงจรในหลายเมืองของทั้งสองประเทศ ได้กระตุ้นรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสร้างความร่วมมือด้านการแพทย์ระหว่างประเทศด้วย

การพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนไม่เพียงแต่จะสร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจ แต่ยังเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนของทั้งสองประเทศ การดำเนินนโยบายดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรระหว่างประเทศ และประชาชน รวมถึงการประสานงานอย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งสองประเทศ ด้วยการดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง รัฐบาลไทยก็จะสามารถยกระดับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยให้มีคุณภาพ สร้างความยั่งยืน และกระชับความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นต่อไป

บรรณานุกรม

หนังสือ

Joseph S. Nye, Jr. Soft Power: The Means to Success in World Politics. New York: Public Affairs, 2004.

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล

ณัฐริธา กระแสร์สาร. การใช้การทูตวัฒนธรรมส่งเสริมผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจไทยในจีน ระหว่างปี 2561-2564. รายงานการศึกษาส่วนบุคคล, หลักสูตรนักบริหารการทูต สถาบันเทววงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ, 2565.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์/วารสาร/บทความออนไลน์

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. สถิติการท่องเที่ยวไทย. [ออนไลน์]. 2567. แหล่งที่มา:

https://www.mots.go.th/more_news_new.php?cid=411 [10 สิงหาคม 2567].

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. รายงานวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2579. [ออนไลน์].

แหล่งที่มา: https://secretary.mots.go.th/ewtadmin/ewt/policy/download/article/article_20170509151433.pdf [10 สิงหาคม 2567].

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. สถิติการท่องเที่ยวไทย. [ออนไลน์]. 2567. แหล่งที่มา:

<https://www.mots.go.th/news/category/758> [10 สิงหาคม 2567].

กรุงเทพธุรกิจ. เศรษฐกิจ ซูวีแบรนด์ “เมืองรอง” สู่ “เมืองนำเที่ยว” อวดเสน่ห์ไทย ไฮซีซั่นทั้งปี.

[ออนไลน์]. 2024. แหล่งที่มา: <https://www.bangkokbiznews.com/business/business/1130536> [24 August 2024].

คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ. แผนการพัฒนากการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566-2570). [ออนไลน์]. 2566. แหล่งที่มา: https://province.mots.go.th/ewtadmin/ewt/ranong/download/article/article_20230418122435.pdf [11 สิงหาคม 2567].

เปรม ถาวรประชาสวัสดิ์. ทัวร์ศูนย์เหรียญ ปัญหาของการท่องเที่ยวไทย. [ออนไลน์]. 2559.

แหล่งที่มา: https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=53040&filename=index [12 สิงหาคม 2567].

- ราชกิจจานุเบกษา. พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559. [ออนไลน์]. 2559. แหล่งที่มา: https://web.senate.go.th/bill/bk_data/209-6.pdf [11 สิงหาคม 2567].
- ราชกิจจานุเบกษา. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580. [ออนไลน์]. 2561. แหล่งที่มา: https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF [10 สิงหาคม 2567].
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. แผนปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวยุทธศาสตร์พัฒนาอย่างยั่งยืน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://integratedtourism.mots.go.th/microsite_management/Uploads/MasDocument/33/file/Final เล่มแผน SDG.pdf [11 สิงหาคม 2567].
- หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ. บทพช.-สภสว. ทพท. จับมือ ATTA พร้อมด้วย 8 สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวขับเคลื่อนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย ด้วยงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว มุ่งสู่เศรษฐกิจมูลค่าสูง เน้นความยั่งยืนและเพิ่มรายได้ของประเทศ. [ออนไลน์]. 2022. แหล่งที่มา: <https://pmuc.or.th/12-องค์กรพันธมิตร-จับมือพ/24 สิงหาคม 2567>.
- องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน). ความหมายของ Tourism for All การท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล. [ออนไลน์]. 2021. แหล่งที่มา: <https://www.dasta.or.th/th/article/695> [12 สิงหาคม 2567].
- Kate Leahy. What's the problem with overtourism?. [Online]. 2023. Available from: <https://www.nationalgeographic.com/travel/article/what-is-overtourism> [24 August 2024].
- Megan Willett-Wei. China Now Has A Lengthy Rulebook Telling its Citizens How To Behave When They Travel Abroad. [Online]. 2013. Available from: <https://www.businessinsider.com/guidelines-on-chinese-tourists-behavior-2013-10> [17 August 2024].
- Pullawat Pitigraisorn. The implication of Maya Bay tourist control measure on the Thai tourism sector. [Online]. 2018. Available from: <https://www.scbeic.com/en/detail/product/4639> [24 August 2024].
- Sabre. China Unleashed: Sabre reveals key outbound Chinese travel insights for 2024. [Online]. 2024. Available from: <https://www.sabre.com/insights/china->

unleashed-sabre-reveals-key-outbound-chinese-travel-insights-for-2024/ [17 August 2024].

World Health Organization. Global status report on road safety 2018. [Online]. 2018. Available from: <https://www.who.int/publications/i/item/9789241565684> [24 August 2024].

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวนิโลบล พิมพดี
ประวัติการศึกษา	– รัฐศาสตรบัณฑิต และ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ Universidad Complutense de Madrid ราชอาณาจักรสเปน (ทุน ก.พ. ตามความต้องการของกระทรวงการต่างประเทศ)
ประวัติการทำงาน	<p>พ.ศ. 2544-2547 เจ้าหน้าที่การทูต 4 กองแปซิฟิกใต้ กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้</p> <p>พ.ศ. 2547-2551 เจ้าหน้าที่การทูต 5 สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเม็กซิโก สหรัฐเม็กซิโก</p> <p>พ.ศ. 2551-2553 นักการทูตชำนาญการ กองเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูต กรมพิธีการทูต</p> <p>พ.ศ. 2553-2557 เลขานุการเอก สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอชิงตัน สหรัฐอเมริกา</p> <p>พ.ศ. 2557-2558 นักการทูตชำนาญการ (ที่ปรึกษา) สำนักบริหารบุคคล สำนักงานปลัดกระทรวง</p> <p>พ.ศ. 2558-2562ที่ปรึกษา สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงซันติอาโก สาธารณรัฐชิลี</p> <p>พ.ศ. 2562-2565 อัครราชทูตที่ปรึกษา กองแบบพิธี กรมพิธีการทูต</p> <p>พ.ศ. 2565-ปัจจุบัน รองกงสุลใหญ่ สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองเซี่ยเหมิน สาธารณรัฐประชาชนจีน</p>
เกียรติบัตร	<p>พ.ศ. 2564 ข้าราชการพลเรือนดีเด่น</p>
ตำแหน่งปัจจุบัน	รองกงสุลใหญ่ สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองเซี่ยเหมิน